

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет мистецтв

**ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ
МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН**

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Умань, 9-10 квітня 2020 року)

Умань
2020

УДК 37.091.12.011.3-051:7](06)

E86

Редакційна колегія:

Терешко І. Г. (головний редактор) – декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, доцент;

Побірченко О. М. (відповідальний редактор) – доцент кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук;

Андрощук Л. М. – завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, професор;

Музика О. Я. – завідувач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, доцент;

Семенчук В. В. – завідувач кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, заслужений працівник культури України, доцент;

Радзівіл Т. А. – доцент кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук.

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 12 від 8 травня 2020 року)*

E86 **Естетичні** засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 9–10 квіт. 2020 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т мистецтв ; [редкол.: Терешко І. Г. (голов. ред.), Побірченко О. М. (відпов. ред.), Андрощук Л. М. [та ін.]. – Умань : ВІЗАВІ, 2020. – 184 с.

У збірнику опубліковані наукові тези та статті, в яких розкрито актуальні питання мистецької освіти, окреслено вектор європейського та національного розвитку.

Розраховано на спільноту науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, учителів та студентів – усіх хто цікавиться проблемами сучасної мистецької освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 37.091.12.011.3-051:7](06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2020

ЗМІСТ

<i>Біліченко А. С.</i> ФОТОМИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ У ШКОЛЯРІВ СПРИЙНЯТТЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА.....	9
<i>Богданюк В. В.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ.....	12
<i>Богяну К. О.</i> СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ОСВІТНЬОЇ ІНКЛЮЗІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	15
<i>Величко К. Є.</i> МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	18
<i>Го Іцзян, Юр'єва К. А.</i> СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МУЗИЧНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КНР.....	20
<i>Горчинська Т. С.</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	25
<i>Гусак В. А.</i> МУЗИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ.....	28
<i>Житнік Т. С.</i> ВПЛИВ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ НА ЕСТЕТИЧНУ СВІДОМІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	33

<i>Калабська В. С.</i> ПІДГОТОВКА ДИРИГЕНТА-ВИПУСКНИКА НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ОРКЕСТРОВОГО КЛАСУ В УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ.....	37
<i>Конончук А. С.</i> РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ДЕКОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	39
<i>Корніцька Ю. С.</i> РОЗВИТОК ГРАФІЧНО-ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ.....	42
<i>Косяченко К. А.</i> ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЦІЛІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ КОЛЬОРУ ЗАСОБАМИ ЖИВОПИСУ.....	45
<i>Кравченко О. П.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТЬ: ЗНАННЯ, УМІННЯ, НАВИЧКИ.....	47
<i>Куценко С. В.</i> ДЕТЕРМІНАНТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ У ФОКУСІ ВИВЧЕННЯ НАРОДНОГО ТАНЦЮ.....	51
<i>Лисенкова Ю. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З МИСТЕЦТВА ГРАФІКИ У ПРОЦЕСІ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ.....	55
<i>Мартиненко О.В.</i> ФОРМУВАННЯ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКИХ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	59

<i>Миронова Г. В.</i> ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА.....	64
<i>Могілян К. С.</i> ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА.....	66
<i>Музика О. Я.</i> ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВИЙ ЧИННИК ТВОРЧОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	70
<i>Огризько Д. Г., Базильчук Л. В.</i> ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ХУДОЖНІХ НАВИЧОК В УЧНІВ.....	74
<i>Петрова Н. П.</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ.....	76
<i>Пічкур М. О.</i> ОСНОВНІ ПРОФЕСІОРГАФІЧНІ ДЕСКРИПТОРИ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	79
<i>Побірченко О. М.</i> УКРАЇНСЬКЕ НАЇВНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	83
<i>Присяжнюк Я. С.</i> ДЖАЗОВІ ТРУБАЧІ ХХ СТОЛІТТЯ: ВИКОНАВСЬКІ ПОРТРЕТИ.....	88

<i>Прокулевич О. В.</i> СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ХОРОВИМ КОЛЕКТИВОМ НА БАЗІ ПЕДАГОГІЧНОГО ВИШУ (НА ПРИКЛАДІ «МОЛОДІЖНОГО КАМЕРНОГО ХОРУ» УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ).....	90
<i>Пшемінська Л. О.</i> УЧНІВСЬКИЙ ХОРОВИЙ ТЕАТР У МУЗИЧНО- ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ М. Д. ЛЕОНТОВИЧА.....	94
<i>Реклізон С. М.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЖИВОПИСНИХ НАВИЧОК УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	98
<i>Решетник О. В.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	101
<i>Римар І. Ю.</i> КОМУНІКАТИВНИЙ ДОСВІД МАЙБУТНЬОГО АРТИСТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТТЯ.....	106
<i>Саркаров О. П.</i> ВИВЧЕННЯ ЖИВОПИСНИХ ТЕХНІК ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ.....	110
<i>Саченко А. І.</i> ДОМРОВИЙ РЕПЕРТУАР. КАНТИЛЕННІ ТВОРИ.....	114
<i>Семенова О. В., Голубенко Я. О.</i> СИМВОЛІКА УКРАЇНСЬКИХ ВЕЛИКОДНІХ ПИСАНОК У СУЧАСНОМУ ТРАКТУВАННІ.....	117

Семенчук В. В. МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ МУЗИКОЗНАВСТВА ТА ВОКАЛЬНО- ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ.....	122
Сидоренко Т. Д. СУТНІСТЬ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	126
Сирота З.М., Сирота В.М. ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛА – ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.....	130
Сулаєва Н. В. КОНВЕРГЕНЦІЯ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	134
Тараненко Ю. П. ПРАКТИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ У ЗВО.....	138
Тарасюк Л. М. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ.....	143
Терешко І. Г. ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ФАКУЛЬТЕТІ МИСТЕЦТВ УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ.....	147

<i>Ткач М. М.</i> ФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОГО СВІТОРОЗУМІННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ.....	153
<i>Фурдак Т. Д.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ОСНОВИ ДИРИГЕНТСЬКОГО МИСТЕЦТВА.....	158
<i>Шрамко О. І.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ГУМАНІТАРНОГО ПІЗНАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.....	162
<i>Ярошенко О. М.</i> МУЗИЧНА ДРАМАТУРГІЯ: ДО ІСТОРИЧНИХ МИСТЕЦЬКИХ ВИТОКІВ.....	164
<i>Ясинська О. Г.</i> ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ.....	168
<i>Jeremus-Lewandowska Anna</i> E-LERNING W WOKALISTYCE ARTYSTYCZNEJ – METODYKA PRACY ZE STUDENTEM W WARUNKACH OGRANICZONEGO KONTAKTU.....	171
<i>Козій О.М.</i> ТВОРЧІ ПРОЄКТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	176
НАШІ АВТОРИ.....	180

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%83%D1%97_%D0%90%D1%80%D0%BC%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B3

3. Майлз Девіс [Електроний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%B7_%D0%94%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%81

4. Музыкальный энциклопедический словарь / Гл. ред. Г. В. Келдыш. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.: ил.

Прокулевич О. В.

**СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ХОРОВИМ КОЛЕКТИВОМ НА
БАЗІ ПЕДАГОГІЧНОГО ВИШУ
(НА ПРИКЛАДІ «МОЛОДІЖНОГО КАМЕРНОГО ХОРУ»
УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ)**

Хор – це досконалий інструмент з людських голосів, який може передавати найтонші фарби звукової палітри. Для того, щоб хор звучав добре, а слухачі на концертах із захопленням сприймали його звучання як результат творчої єдності співаків та диригента, котрі створюють «чудо природи – ансамблевий звук», потрібно знати що зробити та головне, ЯК це зробити [3].

Специфіка роботи з хором колективом на базі педагогічного вишу визначається, певною мірою, обмеженими можливостями хористів, серед яких: майбутні вчителі музики та художньої культури, соціальні працівники, молодші спеціалісти в галузі культури та мистецтва зі спеціалізаціями: струнні та народні, духові та ударні інструменти, фортепіано, а також, представники спеціалізацій: народний та естрадний вокал, значна частина яких щойно, безпосередньо співаючи в хорі, розпочали вивчати музичну грамоту та знайомитись із основами хорового виконавства.

Досвідчених співаків з вишколеними голосами, як у професійних хорових колективах, музичним слухом, відчуттям ритму та розвиненим художнім смаком серед майбутніх педагогів та виконавців вище названих спеціалізацій знайти складно. Проте, наполегливо працюючи в колективі, а також приймаючи участь в інших творчих колективах (хорах, ансамблях), такі студенти

досягають значних успіхів. Слід зауважити, що серйозний вплив на позитивний динамічний розвиток здібностей здійснює власне спів у хорі.

«Хоровий спів – це чудове, складне, але вкрай необхідне і красиве мистецтво» (В. Мінін). Безумовно, до виходу будь-якого творчого колективу на сцену проводиться серйозна підготовка. Репетиційна робота колективу «Молодіжного камерного хору» також складається з безлічі етапів, визначимо деякі з них:

- чистота інтонації – пріоритетний напрямок роботи нашого хору (основа – інтонування півтонів). Чистота інтонації – це якісне технічне досягнення високого морально-художнього значення. Краса чистого звучання викликає художню реакцію у виконавців, у них прокидається артист, який долає складнощі вокально-ансамблевої техніки [3, с. 29-31]. Складно переоцінити значення чистого інтонування. Чиста інтонація хористів робить можливим досягнення «чуда природи – ансамблевого звуку» (К. Пігров);

- виховання голосу співака шляхом систематичних занять у подачі культурного звуку на диханні. Вокальна робота в хорі вимагає наполегливої праці з боку хормейстера, а також індивідуальної роботи кожного артиста. Слід пам'ятати, що спів – це складний фізіологічний та інтелектуальний процес, тому потребує обізнаного наставника-професіонала, який контролюватиме процес постановки голосу хоровика. Адже, хоровий спів може бути високохудожнім у тому випадку, коли співаки хору володіють складною системою вокально-хорових навичок, мають розвинену рухливість і гнучкість голосу та уміло застосовують її в практичній діяльності. Це значно покращує виконання, піднімає хоровий колектив на якісно новий рівень та дає змогу обирати різноманітний художній репертуар;

- робота над вимовою текстів іноземною мовою також займає немало репетиційного часу. В репертуарі «Молодіжного камерного хору» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини маємо твори українською, латинською, англійською, німецькою, французькою, словенською мовами. Тому, над правильною вимовою, максимально наближеною до оригіналу, доводиться напружено працювати: прослуховуючи якісні записи виконань даного твору носіями мови, працювати над вимовою на загальних репетиціях, аби уніфікувати мовлення хористів для досягнення дикційного та артикуляційного ансамблів і, в результаті, донести до слухача зрозумілий літературний текст. Іноді вдається

налагодити контакт з композиторами, які люб'язно допомагають подолати такі труднощі шляхом надання записів з правильною вимовою (яскравий приклад такої співпраці – молодий словенський композитор Само Вовк, твір якого «Ta Na Solbici» в роботі хору з осені 2018 року);

- важливим етапом розвитку хорового колективу є виховання художнього смаку співаків шляхом прослуховування хорової музики у професійному виконанні провідних колективів України та інших країн світу, відвідування оперних спектаклів, залучення високопрофесійних співаків (солістів національного театру опери та балету, в тому числі) до виконання сольних епізодів з програми. Така активна просвітницька робота позитивно коригує відношення до концертного виконавства, сприйняття та ставлення до музики різноманітних стилів та жанрів таким чином пробуджує бажання до виконання не лише сучасних, знайомих, простих, популярних творів, а й кращих зразків класицизму, імпресіонізму, експресіонізму та інших стилів і напрямків з їх жанровим розмаїттям;

- виховання постійної чіткої внутрішньої метричної пульсації. Кожен співак відчуває по-різному той чи інший ритмічний малюнок, а тим більше, особливі види ритмічного поділу (дуолі, тріолі тощо). У зв'язку з цим, метричне дроблення музичного тексту найкоротшими тривалостями, які зустрічаються в певній партитурі, особливо в творах зі складним ритмічним малюнком, поліритмією – є необхідною умовою для правильного виконання в ансамблі простих та складних ритмічних побудов. Також, пульсація є неодмінною умовою якісного виконання *diminuendo*, *crescendo*, а також при зміні темпу;

- робота над дикцією та артикуляцією – трудомісткий та вкрай необхідний процес. Слід зауважити, що артикуляція залежить від стилю музики, форми твору, штриха, темпу, мелодико-інтервальної структури, текстового змісту та багатьох інших факторів. Нейтралізація голосних, особливо на *legato*, для забезпечення подачі культурного звуку, в академічній манері (чи інших манерах, враховуючи музичний та літературний текст та напрямок творчої роботи хорового колективу). Перенесення приголосних на наступний склад (залишаючи склади відкритими), під час співу на *legato*, враховуючи масу виключень, аби не спотворити зміст твору;

- «гакання» – необхідна умова якісного виконання мелізматичних розспівів на один склад. Щоб кожна нота мала чітку висоту та

«місце» в інтонаційному та ритмічному контекстах, слід на розспівах до голосної додавати звук [г] – фарингальний щілинний дзвінкий приголосний [1];

- не менш важливе місце займає робота над тембровим забарвленням звуку, і застосуванням тих чи інших резонаторів, в залежності від художнього змісту виконуваного твору, що призводить до повноцінного розкриття художнього образу. Необхідно грамотно та логічно передавати не лише музичний, а й літературний текст: хормейстер – засобами диригентського жесту, а хористи – засобами музичної виразності, аби уникнути викривлення змісту.

Безумовно, хористи мають володіти правильним співацьким диханням, довівши цей процес до автоматизму, повинні вмить читати диригентський жест та своєчасно на нього реагувати. Керувати власним голосом так, щоб і «р», і «рр» було чутним, а «f» звучало насичено, блискуче, яскраво, не допускаючи форсованого звуку, особливо – у високій теситурі. Уміло користуватися мімікою відповідно до змісту тексту та характеру музики і контролювати ще масу простих і складних процесів, які потребують додаткового дослідження.

Також, важливим є питання репертуару у колективі, під час вибору якого слід враховувати смак слухача, для якого хор виходить на сцену, адже аудиторія в педагогічному виші надзвичайно різноманітна, велика кількість спеціалістів різних галузей, які на превеликий жаль не мають відношення до музичного мистецтва та не налаштовані на його сприйняття, поряд з якими маємо й професіоналів, досвідчених музикантів-виконавців, тому до вибору репертуару потрібно підходити вкрай відповідально, аби мати твори, що можуть гідно задовольнити вимоги навіть вибагливої критики. Також, необхідно врахувати побажання до конкурсних програм, і вподобання хористів, можливості кожного співака та склад, який часто змінюється з блискавичною швидкістю.

Відомо, що для молодого колективу колосальне значення має концертна діяльність, участь у конкурсах, фестивалях, спілкування з учасниками інших колективів, виступи на різних сценах, в залах з різною акустикою. Після кожного концерту успішного і не зовсім, співаки натхненні, досвідченіші, загартовані.

Сьогодні хорове мистецтво переживає не найкращі часи, відсутність зацікавленості слухачами хором виконавством

відображається на незадовільному відвідуванні молоддю будь-яких заходів за участі хорових колективів, тому, на нашу думку, важливе значення має залучення якнайбільшої кількості молоді до співу в хорі, щоб познайомити їх із таким красивим мистецтвом та привити щирю любов до нього. Адже, «хоровий спів – це вища ступінь художньої діяльності, необхідна всім людям» (К. Пігров).

Список використаних джерел

1. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. URL: http://pidruchniki.com/1374121048075/dokumentoznavstvo/prigolosni_zv_uki (дата звернення 15.03.2020).
2. Пігров К. К. Руководство хором. М. : Музыка, 1964. 220 с.
3. Пігров К. К. Хоровая культура и мое участие в ней / Редактор-состав. А. П. Серебри. Издание второе. Одесса: ОГМА, 2011. 40 с.

Пшемінська Л. О.

УЧНІВСЬКИЙ ХОРОВИЙ ТЕАТР У МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ М. Д. ЛЕОНТОВИЧА

Сучасні процеси реформування освіти спрямовані на пробудження художньо-творчої активності та розвиток творчої особистості, починаючи з дошкільного віку. Реалізація поставлених завдань здійснюється відповідно до державних освітніх програм, Закону України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Національної стратегії розвитку освіти в Україні до 2021р., Конвенції про права дитини, Концепції та Комплексної програми художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, які спонукають українську педагогіку до пошуку інноваційних педагогічних технологій. Тому, вчені активно працюють над розробкою низки методик, які органічно доповнюють одна одну, та допомагають сучасній дитині досягнути освітній процес, використовуючи закони творчості для удосконалення змісту та мотивів навчання. З огляду на це, подальше удосконалення процесів навчання та виховання молодого покоління не можуть бути ефективними без органічного засвоєння педагогічного досвіду

НАШІ АВТОРИ

Базильчук Леонід Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Біліченко Анна Сергіївна, здобувач ОС «Магістр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Богданюк Василь Васильович, аспірант кафедри педагогіки, методики та початкової освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Богяну Катерина Олександрівна, аспірантка кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування Криворізького державного педагогічного університету

Величко Карина Євгеніївна, здобувач ОС «Магістр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Го Іцзян, керівник симфонічного оркестру провінції Чжецзян, КНР

Голубенко Ярослава Олексіївна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Горчинська Тетяна Сергіївна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Житнік Тетяна Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б.Хмельницького, викладач I категорії дитячої художньої школи Мелітопольської міської ради Запорізької області

Калабська Віра Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Козій Ольга Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Конончук Анжела Сергіївна, здобувач ОС «Бакалавр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Корніцька Юлія Сергіївна, здобувач ОС «Бакалавр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Косяченко Катерина Андріївна, здобувач ОС «Магістр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Кравченко Ольга Павлівна, здобувач ОС «Магістр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Куценко Сергій Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Лисенкова Юлія Олександрівна, здобувач ОС «Магістр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Мартиненко Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений працівник культури України, завідувач кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету

Миронова Ганна Василівна, здобувач ОС «Бакалавр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Музика Ольга Янушівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Огризько Діана Георгіївна, здобувач ОС «Бакалавр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Петрова Наталя Петрівна, викладач вокально-хорових дисциплін I категорії Уманської ДМШ

Пічкур Микола Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Побірченко Олена Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Присяжнюк Ярослав Сергійович, здобувач ОС «Магістр» кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Прокулевич Оксана Валеріївна, викладач кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Пшемінська Лариса Олександрівна, аспірантка Уманського педагогічного університету імені Павла Тичини

Реклізон Світлана Миколаївна, здобувач ОС «Бакалавр» образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Решетник Оксана Володимирівна, здобувач ОС «Магістр» кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського педагогічного університету імені Павла Тичини

Римар Ірина Юріївна, аспірантка Київського університету імені Бориса Грінченка

Саркаров Олесь Петрович, здобувач ОС «Магістр» кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Саченко Анастасія Ігорівна, здобувач ОС «Магістр» кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Семенова Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Семенчук Василь Васильович, заслужений працівник культури України, доцент, завідувач кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Сидоренко Тетяна Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету

Сирота Зоя Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Сирота Всеволод Маркович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Сулаєва Наталія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор, декан психолого-педагогічного факультету, професор кафедри музики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Тараненко Юлія Петрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету

Тарасюк Леся Михайлівна, викладач кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Терешко Інна Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Ткач Марія Михайлівна, докторант Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, кандидат педагогічних наук, доцент

Фурдак Тетяна Дмитрівна, старший викладач кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування Криворізького державного педагогічного університету

Шрамко Оксана Іллівна, кандидат філософських наук, доцент, декан факультету мистецтв Криворізького державного педагогічного університету

Ярошенко Олена Миколаївна, старший викладач кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету

Ясинська Олена Георгіївна, професор кафедри Фешн-бізнесу Київського національного університету культури і мистецтв

Юр'єва Катерина Анатоліївна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Jeremus-Lewandowska Anna, prof. dr hab., Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej Instytut Wokalistyki

**ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ
МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН**

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Умань, 9-10 квітня 2020 року)**

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 12.06.2020 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 10,57
Тираж 100 прим. Замовлення № 1188

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19, вул. Садова, 2
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 3-51-33, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com
vizavisadova@gmail.com